నమస్తే తెలంగాణ
నిపుణ
Guide to Excellence
08.
www.nipuna.ntnews.com,
www.facebook.com/ntnipuna
nipuna
Every Wednesday Free Supplement
25 సెప్టెంబర్ 2024
పేజీలు 8

తెలంగాణకు పురస్కారం

వ్యవసాయ మౌలిక సదుపాయాల నిధి పథకం కింద తెలంగాణ వ్యవసాయ శాఖకు కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉత్తమ పురస్కారం లభించింది. పథకం అమల్లో దేశంలోనే తెలంగాణ రెండో స్థానంలో ఉంది. ఈ పథకం కింద నాబార్డ్ ద్వారా రాష్ట్రానికి మొత్తం రూ.2836 కోట్ల నిధులు రాగా దాంతో 2199 యూనిట్లు నెలకొల్పారు. 1322 వ్యవసాయ ప్రాథమిక ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు, 785 గిడ్డంగులు, 163 కస్టమ్ హైరింగ్ సెంటర్లు, 101 పోస్ట్-హార్వెస్ట్ యూనిట్లు ఉన్నాయి.

రోజులు-ప్రాధాన్యం

సెప్టెంబర్ 18

- ఏటా సెప్టెంబర్ 18ని ప్రపంచ జల పర్యవేక్షణ రోజుగా నిర్వహిస్తారు. ఈ ఏడాది ఇతివృత్తం 'శాంతి కోసం నీరు'. అమెరికాకు చెందిన క్లీన్ వాటర్ ఫౌండేషన్ సూచన మేరకు ఈ రోజును ఎంపిక చేశారు. జల సంరక్షణ ప్రాధాన్యాన్ని అందరికీ తెలియజేసేందుకు ఇది ఉద్దేశించింది.

సెప్టెంబర్ 16

- సెప్టెంబర్ 16న ప్రపంచ ఓజోన్ రోజుతో పాటు ఇంటర్నేషనల్ డే ఆఫ్ సైన్స్-టెక్నాలజీ అండ్ ఇన్నోవేషన్ ఫర్ ది సౌత్ నిర్వహిస్తారు. ఓజోన్ పొర స్ట్రాటో ఆవరణంలో ఉంటుంది. సూర్యుడి నుంచి వచ్చే అతినీలలోహిత కిరణాలు భూమిపై ప్రసరించకుండా కాపాడుతుంది.

సెప్టెంబర్ 15

- సెప్టెంబర్ 15న అంతర్జాతీయ ప్రజాస్వామ్య రోజుగా నిర్వహిస్తారు. ఈ ఏడాది ఇతివృత్తం 'సుపరిపాలనకు కృత్రిమ మేధ ఒక సాధనం'.

వార్తల్లో వ్యక్తులు

రియాద్ మాథ్యూ

- ఆడిట్ బ్యూరో ఆఫ్ సర్క్యులేషన్‌కు ఛైర్మన్‌గా మలయాళం మనోరమకు చెందిన రియాద్ మాథ్యూ ఎన్నికయ్యారు.

అమృత్ మోహన్

- సశస్త్ర సీమాబల్‌కు డైరెక్టర్ జనరల్‌గా అమృత్ మోహన్ నియమితులయ్యారు.

మహ్మద్ ఘాజీ జలాలి

- సిరియాకు నూతన ప్రధాన మంత్రిగా మహ్మద్ ఘాజీ జలాలి ఎన్నికయ్యారు.

రాణి కుముదిని

- తెలంగాణ ఎన్నికల కమిషనర్‌గా విశ్రాంత ఐఏఎస్ అధికారి రాణి కుముదినిని నియమించారు. విజిలెన్స్ కమిషనర్‌గా ఎంజీ గోపాల్ నియమితులయ్యారు. మూడేళ్ల పాటు పదవిలో కొనసాగుతారు.

అంతర్జాతీయం

ఐక్యరాజ్యసమితి

- పాలస్తీనా భూభాగంలో ఆక్రమించిన స్థలం నుంచి ఇజ్రాయెల్ వైదొలగాలన్న తీర్మానాన్ని ఐక్యరాజ్యసమితి సాధారణ సభలో ప్రవేశపెట్టారు. 124 దేశాలు అనుకూలంగా ఓటు వేయగా 14 దేశాలు వ్యతిరేకించాయి. ఈ ప్రక్రియలో భారత్‌తో పాటు మరో 42 దేశాలు గైర్హాజరయ్యాయి. 12 నెల్లోగా ఆక్రమణల నుంచి ఇజ్రాయెల్ వైదొలగాలని తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.

యూరోపియన్ యూనియన్

- సుస్థిర జల నిర్వహణకు భారత్, యూరోపియన్ యూనియన్ ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నాయి. న్యూఢిల్లీలో నిర్వహించిన ఎనిమిదో జల వారోత్సవంలో ఇరు పక్షాలు చర్చించి, పరస్పరం సాయం చేసుకునేందుకు అంగీకరించాయి. ఎనిమిదో జల సంరక్షణ వారోత్సవం భారతదేశంలో సెప్టెంబర్ 17 నుంచి 20 వరకు చేపట్టారు.

ఇంటర్నేషనల్ టెలీకమ్యూనికేషన్ యూనియన్

- ప్రపంచ సైబర్ భద్రతా సూచీని జెనీవా కేంద్రంగా పనిచేసే ఇంటర్నేషనల్ టెలీకమ్యూనికేషన్స్ యూనియన్ ప్రకటించింది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 46 దేశాల్లో సైబర్ భద్రత బాగుందని వెల్లడించింది. వీటిని ఆదర్శనీయ దేశాలుగా పేర్కొంది. ఇందులో భారత్ కూడా ఉంది.

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ

- ఎంపాక్స్‌కో తొలి వ్యాక్సిన్ వచ్చింది. బవరియన్ నార్డిక్ దీన్ని తయారు చేసింది. ఈ వ్యాక్సిన్‌కు ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ఆమోదం తెలిపింది.

బ్రిక్స్

- చైనాలోని షాంఘై కేంద్రంగా పనిచేసే బ్రిక్స్ బ్యాంక్‌లో అల్జీరియా చేరింది. బ్రెజిల్, రష్యా, భారత్, చైనా, దక్షిణాఫ్రికా కలిసి దీన్ని ఏర్పాటు చేశాయి. ఆ తర్వాత బంగ్లాదేశ్, ఈజిప్ట్, యూఏఈ, ఉరుగ్వే తదితర దేశాలు ఇందులో చేరాయి. తాజాగా అల్జీరియా కూడా సభ్యత్వాన్ని పొందింది.

పాకిస్థాన్‌కు నోటీస్

- సింధూ నది జలాల ఒప్పందానికి సంబంధించి పాకిస్థాన్‌కు భారత్ నోటీసు ఇచ్చింది. ఈ ఒప్పంద సమీక్షకు భారత్ ప్రతిపాదించింది. ఈ తరహా నోటీసును 2023 జనవరిలో ఒకసారి భారత్ ఇచ్చింది. ఒప్పందంలోని ఆర్టికల్ 12 (3) ప్రకారం రెండు ప్రభుత్వాలు కలిసి మాట్లాడుకొని ఒప్పందంలోని అంశాలను సవరించుకోవచ్చు. దీన్ని వినియోగించుకోవాలన్నది భారత్ తాజా ప్రతిపాదన. ఇరు దేశాల మధ్య సింధూ నది జలాల ఒప్పందం 1960 సెప్టెంబర్ 19న కుదిరింది.

అఫ్గానిస్థాన్

- పోలియో వ్యాక్సిన్ ప్రచారం, వ్యాక్సిన్ ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని అఫ్గానిస్థాన్ నిలిపివేసినట్లు ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రకటించింది. ఇందుకు కారణాలను కూడా ఆ దేశం తెలియజేయలేదని పేర్కొంది.

రొమేనియా

- భారత్, రొమేనియా మధ్య 75 సంవత్సరాల దౌత్య సంబంధాలు పూర్తయిన సందర్భంగా ఇరు దేశాలు ఒక స్మారక స్టాంప్‌ను విడుదల చేశాయి. ఇరు దేశాల మధ్య 1948లో దౌత్య సంబంధాలు ప్రారంభమై 1968లో రాయబార స్థాయికి వెళ్లాయి.

ఒమన్

- భారత్, ఒమన్ ఐదో ఉమ్మడి సైనిక విన్యాసాలు సెప్టెంబర్ 13న ప్రారంభమయ్యాయి. 26 వరకు కొనసాగుతాయి. ఒమన్‌లోని సలాలాహ్ అనే ప్రదేశంలో ఈ విన్యాసాలను నిర్వహిస్తున్నారు.

మెక్సికో

- న్యాయమూర్తులను ఎన్నుకొనే పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిన తొలి దేశంగా మెక్సికో నిలిచింది. నియామకం బదులు న్యాయమూర్తులు కూడా ఎన్నిక ప్రక్రియ ద్వారా బాధ్యతలు స్వీకరించనున్నారు. ఈ మేరకు ఆ దేశ శాసన వ్యవస్థలో ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం కూడా ఆమోదం పొందింది.

క్రీడలు

ఐసీసీ

- దుబాయ్ కేంద్రంగా పనిచేసే అంతర్జాతీయ క్రికెట్ కౌన్సిల్ కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. ప్రపంచ క్రికెట్ పోటీల్లో పురుష, మహిళా క్రికెటర్లకు సమానంగా ప్రైజ్‌మనీ ఇవ్వనున్నట్లు ప్రకటించింది. మహిళ, పురుష క్రికెటర్లకు సమాన చెల్లింపులను ప్రవేశపెట్టిన తొలి దేశం న్యూజిలాండ్. ఆ తర్వాత వరుసగా భారత్, దక్షిణాఫ్రికా ఉన్నాయి.

ఆసియా చాంపియన్స్ ట్రోఫీ విజేత భారత్

- ఆసియా హాకీ చాంపియన్స్ ట్రోఫీని భారత్ గెలుచుకుంది. సెప్టెంబర్ 8 నుంచి 17 వరకు ఈ ట్రోఫీని చైనాలో నిర్వహించారు. తుదిపోరులో భారత్ చైనాను ఓడించింది. మొత్తం ఆరు జట్లు ఇందులో పాల్గొన్నాయి. ఉత్తమ ప్లేయర్‌గా భారత్‌కు చెందిన హర్మన్‌ప్రీత్ సింగ్ నిలిచాడు.

డైమండ్ లీగ్

- జావెలిన్ త్రో డైమండ్ లీగ్‌లో నీరజ్ చోప్రా వెండి పతకాన్ని సాధించాడు. ఈ పోటీలు బెల్జియంలోని బ్రసెల్స్‌లో నిర్వహించారు.

తెలంగాణ

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పేరు మార్పు

- హైదరాబాద్‌లోని తెలుగు విశ్వవిద్యాలయానికి సురవరం ప్రతాపరెడ్డి పేరు పెట్టనున్నారు. ఆయన కవి, పరిశోధకుడు, ఉద్యమకారుడు, పత్రిక సంపాదకుడు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 1985 డిసెంబర్ 2న ఈ విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.

నైపుణ్య విశ్వవిద్యాలయానికి నిధులు

- రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన తెలంగాణ యంగ్ ఇండియా నైపుణ్య విశ్వవిద్యాలయానికి 150 ఎకరాల స్థలం, రూ.100 కోట్ల నిధులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది. ఈ యూనివర్సిటీలో ఈ ఏడాది నుంచే కోర్సులను ప్రారంభించనున్నారు. తాత్కాలికంగా ఇంజినీరింగ్ స్టాఫ్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఇండియా భవనంలో తరగతులు ఉంటాయి. దాదాపు 200 ఎకరాలు క్రీడా విశ్వవిద్యాలయానికి కేటాయించనున్నారు.

పారిశ్రామిక పార్కులు

- తెలంగాణ నుంచి ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడంతో పాటు ఉపాధి కల్పన కోసం ఎంఎస్ఎంఈ నూతన విధానాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. కొత్త పరిశ్రమలు స్థాపించే వారికి ప్రోత్సాహకాలతో పాటు రాయితీపై భూమిని కేటాయిస్తారు. స్టాంప్ డ్యూటీపై కూడా రాయితీ ఉంటుంది. గ్రేటర్ హైదరాబాద్ చుట్టూ ఉన్న బాహ్య వలయ రహదారికి ప్రాంతీయ వలయ రహదారికి మధ్య కొత్తగా 10 పారిశ్రామిక పార్కులను ఏర్పాటు చేస్తారు.

ప్రజాపాలన దినోత్సవం

- ఏటా సెప్టెంబర్ 17న ప్రజా పాలన దినోత్సవం నిర్వహించుకోవాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇదే రోజును విమోచన రోజుగా కేంద్రం ప్రకటించింది. ఈ మేరకు 2024 మార్చిలో కేంద్రం ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది.

కంటెయినర్ పాఠశాల

- తెలంగాణలో తొలిసారి కంటెయినర్ పాఠశాలను ఏర్పాటు చేశారు. ములుగు జిల్లా కన్నాయిగూడెం మండలంలోని బంగారుపల్లి గొత్తికోయగుంపు తండాలో పిల్లల చదువు కోసం కంటెయినర్‌ను పాఠశాలగా మార్చారు. కలెక్టర్ నిధులు రూ.13 లక్షలతో ఈ పనులను చేపట్టారు.

జాతీయం

సుభద్ర యోజన

- సుభద్ర యోజన అనే పథకాన్ని ఒడిశా ప్రభుత్వం అమలు చేయనున్నది. ఈ పథకాన్ని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ సెప్టెంబర్ 17న ప్రారంభించారు. ఆ రాష్ట్రంలోని 21 నుంచి 60 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు ఉన్న మహిళల కోసం ఉద్దేశించింది ఈ పథకం. ఏటా రూ.10,000 మహిళలకు ఇస్తారు. ఒక్కో విడతలో రూ.5 వేల చొప్పున ప్రతి సంవత్సరం రూ.10 వేలు ఇస్తారు. ఐదు సంవత్సరాల్లో మొత్తం రూ.50 వేలు అర్హత ఉన్న మహిళలకు అందుతాయి.

కేంద్ర క్యాబినెట్ కీలక నిర్ణయాలు

- జమిలి ఎన్నికలను నిర్వహించాలని ఉన్నత స్థాయి కమిటీ ఇచ్చిన సిఫారసులకు ఆమోదం తెలుపుతూ కేంద్ర క్యాబినెట్ నిర్ణయం తీసుకుంది. ఈ కమిటీకి రామ్‌నాథ్ కోవింద్ నేతృత్వం వహించారు. క్యాబినెట్ తీసుకున్న ఇతర నిర్ణయాలు- చంద్రయాన్-4, వీనస్ ఆర్బిటర్ మిషన్‌లకు ఆమోదం, ఫాస్ఫేటిక్, పొటాషియం ఎరువులకు రబీ సీజన్‌లో సబ్సిడీ ఇవ్వాలని కూడా నిర్ణయించారు. ఇందుకు రూ.24,475.53 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రధాన మంత్రి అన్నదాత ఆయ్ సంరక్షణ అభియాన్‌కు రూ.35 వేల కోట్ల కేటాయింపులను క్యాబినెట్ ఆమోదించింది

ఆపరేషన్ చక్ర-III

- సైబర్ ఆధారిత ఆర్థిక నేరాలను అరికట్టేందుకు సీబీఐ చేపట్టిందే ఆపరేషన్ చక్ర-III. అమెరికాకు చెందిన ఫెడరల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్, ఫ్రాన్స్‌లోని లియోన్ కేంద్రంగా పనిచేసే ఇంటర్‌పోల్ సాయంతో దీన్ని సీబీఐ చేపట్టింది.

కార్బన్ నుంచి మిథనాల్

- కార్బన్ నుంచి మిథనాల్ తయారు చేసే ప్లాంట్ తొలిసారి మహారాష్ట్రలోని పుణెలో

తీసుకురానున్నారు. ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యంలో దీన్ని నెలకొల్పుతారు. రోజూ 1.4 టన్నుల కార్బన్-డై-ఆక్సైడ్‌ను మిథనాల్‌గా మారుస్తారు. పరిశ్రమల్లోంచి వచ్చే కార్బన్ వాయువులను వాతావరణంలోకి విడుదల కాకముందే ఒడిసి పట్టి దాన్ని మిథనాల్‌గా మార్చేందుకు ఉద్దేశించింది ఈ ప్రాజెక్ట్.

ఢిల్లీ ప్రకటన

- పౌర విమానయాన రంగంలో సుస్థిరాభివృద్ధి, సవాళ్లను సమర్థంగా ఎదుర్కోవడం, ప్రాంతీయ సహకారం అన్న అంశాలతో ఢిల్లీ ప్రకటన వెలువడింది. ఆసియా-పసిఫిక్ పౌర విమానయాన మంత్రుల స్థాయి రెండో సమావేశం న్యూఢిల్లీలో సెప్టెంబర్ 11, 12 తేదీల్లో నిర్వహించారు. ఈ సమావేశానికి భారత కేంద్ర పౌర విమానయాన శాఖ మంత్రి రామ్మోహన్ నాయుడు అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికయ్యారు.

భాస్కర్

- బీహెచ్ఏఎస్‌కేఏఆర్ అనే డిజిటల్ వేదికను డిపార్ట్‌మెంట్ ఫర్ ప్రమోషన్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీ అండ్ ఇంటర్నల్ ట్రేడ్ ప్రారంభించింది. దీని పూర్తి రూపం- భారత్ స్టార్టప్ నాలెడ్జ్ యాక్సెస్ రిజిస్ట్రీ. అంకుర సంస్థలకు సంబంధించిన సమన్వయ వేదికగా ఇది ఉపయోగపడుతుంది.

పోర్ట్ బ్లెయిర్ పేరు మార్పు

- అండమాన్ నికోబార్‌లోని పోర్ట్ బ్లెయిర్ పేరును శ్రీవిజయపురంగా మారుస్తూ కేంద్రం నిర్ణయం తీసుకుంది. వలస పాలన కాలం నాటి పేర్ల స్థానంలో దేశ చరిత్ర, జాతీయ ఉద్యమ స్ఫూర్తికి సంబంధించిన పేర్లను ఎంపిక చేస్తున్నట్లు కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షా ప్రకటించారు. ఉద్యమ సమయంలో పోర్ట్ బ్లెయిర్‌లో సుభాష్ చంద్రబోస్ సేనలు విజయం సాధించినందున దీనికి శ్రీవిజయపురం అని పేరు పెడుతున్నారు.

వి. రాజేంద్రశర్మ
ఫ్యాకల్టీ
9849212411